

ЖЕНЕ У ПОЛИТИЦИ

Мимо праксе

Зашто је на политичкој сцени
више мушкараца

ИЗА КУЛИСА

Апсурд система је да је на изборним листама био прописан проценат жена који се касније у додели мандата није поштовао. У Шведској су на гласачким листићима наизменично написана имена мушкараца и жена, а неки пут се иде са две листе са обрнутим редоследом имена. То је политичка култура једне земље, каже Миљенко Дерета, извршни директор Удружења грађана за демократију и цивилно образовање „Грађанске иницијативе“.

Ово би можда била најбоља оцена жена у Србији на изборима и у политици, али вероватно се не треба поредити баш са Шведском, не зато што се на њу стално позивао Слободан Милошевић у својим пустим обећањима, него зато што је она недостижна по много чему и далеко развијенијим земљама од наше. После 5. октобра многим политичарима била су „луна уста“ равноправности и обећања да жене неће бити маргинализоване у политичком животу. Обећавано је да ће се поштовати квота од 30 одсто жена на изборним листама, као и да ће и оне одлучивати о свим важним питањима. На обећањима је све и остало. Али, има изузетак који потврђују правило.

У Извршном одбору Либерала Србије од једанаест чланица осам су жене. И у свим другим органима странке најмање је трећина жена, тврди председник ЛС Радивоје Јазаревић. Он каже да мисли да су јединствен случај, јер многи само реда ради имају жене на разним партијско-функционерским списковима. Али, зашто онда жене, које су већина у бирачком телу, не гласају за Либерале? Зато што више воле мачистичке странке?

Да жене не желе да буду реда ради на списковима, показало се у Немачкој, где су одбиле да се баве политиком по квоти од 30 одсто. Оне су рекле да ће се бавити политиком колико оне ходе и да ће заузети важна места када то заслуже. Догурало се дотле да жена постане премијер Немачке.

Била је то једном у оној великој Југославији и Милка Планинц.

Центар за демократију почeo је пре више од годину дана реализацију пројекта за жене одборнице и уопште жене политичарке који се зове „Европска политика једнаких могућности у Србији“. У пројекту се говори о

томе како се одлучује у Европској унији, како иде процес интеграције у ЕУ, шта је политика једнаких могућности и како се она остварује у ЕУ. А одговара се на питања какав је постојећи правни оквир за једнаке могућности у Србији, шта ће Србија морати да промени у поступку интеграције у ЕУ и како да политику једнаких могућности укључи у нашу политичку праксу.

ВЕСНА
ПЕШИЋ

СВЕТЛАНА
РАЖНАТОВИЋ

Припремајући овај пројекат Центар је дошао до „Приручника за посматрање учешћа жена на изборима“ који је објавио ОЕБС (Канцеларија за демократске институције и људска права из Варшаве), па је на иницијативу Центра он преведен и презентован последњих дана 2005. године.

— Да би посматрачи могли да дају објективно мишљење о степену учешћа жена у политици, они морају утврдити не само како је законом регулисана могућност кандидовања жена, него и како делују политичке странке и медији. Овај приручник је важан за политичке странке, посебно за форме жене и женске секције, али и за медије јер садржи индикаторе којима се мери демократски принцип родне равноправности, објашњава Наташа Вучковић, програмски директор Центра за демократију.

Убудуће ћемо морати, ако желимо интеграцију у ЕУ, да проверавамо да ли су питања од посебног значаја за жене на прави начин укључена у програм и кампање партија, као и да ли странке у Србији које припадају друштвено напредним идеологијама промовишу жене у својим редовима. У Приручнику се указује и на опасност која произиђе из такозваних женских foruma у политичким странкама које могу водити ка изолацији жене, као и на чињеницу да систем квота утврђен законом може бити обесмишљен уколико жене нису кандидоване на оним позицијама на којима могу бити изабране, или да их с друге стране не подржава политичка странка у пропорционалним системима, што се управо догађао код нас.

Медијима се указује да жене кандидати често имају мању медијску покривеност него мушки. Оне се најчешће представљају у традиционалним улогама супруга и мајки. Зато је важно какав је општи приказ жена кандидата у медијима, нарочито да ли се користи сексистички речник у медијима када се говори о женама уопште.

— Данашња медијска слика политике и политичког процеса је таква да не охрабрује жене да се упусте у политику, него онемогућава и оним упорним и најхрабријим које су се у политичку борбу упустиле да покажу своју професионалност и компетенцију. Преовлађује естрадизација политике и политичара у чему се жене политичари углавном приказују сензационалистички или кроз своју традиционалну улогу — каже Наташа Вучковић.

За крај типујте која жена има највише шанси да постане председник или премијер Србије: Весна Пешић, Маја Гојковић, Наташа Мићић, Сандра Рашковић-Ивић, Гордана Поп Лазић, Гордана Чомић, Гордана Матковић... или Светлана Рожнатовић позната као Цеца.

Ивана Анојчић